C/2025/762

11.2.2025

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus

Schengeni lepingust väljajäämise kulud ühtsele turule – mõju Bulgaariale ja Rumeeniale

(omaalgatuslik arvamus)

(C/2025/762)

Raportöör: **Mariya MINCHEVA**

Nõustaja	Silviya TODOROVA (raportööri nõustaja)
Täiskogu otsus	15.2.2024
Õiguslik alus	kodukorra artikli 52 lõige 2
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	7.11.2024
Vastuvõtmine täiskogus	4.12.2024
Täiskogu istungjärk nr	592
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	142/0/7

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub nõukogu üles määrama juba 2024. aastal kuupäeva Bulgaaria ja Rumeenia ning teiste liikmesriikide vahelise maismaapiiri kontrolli kaotamiseks. Komitee kutsub kõiki sidusrühmi üles tegema selle eesmärgi nimel koostööd, et Schengeni lepingust saadav kasu laieneks võrdselt kõigile ELi kodanikele.

1.2. Schengeni leping on ELis inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumise seisukohast ülitähtis ning ELi majandusliku edu oluline tegur. ELi konkurentsivõime on muutunud pakiliseks poliitiliseks prioriteediks, nagu rõhutati Enrico Letta ja Mario Draghi hiljutistes aruannetes. Nende aruannete põhisõnum on see, et on vaja kiirelt ja terviklikult rakendada ühtse turu norme ning edendada edasist integratsiooni.

1.3. Vaatamata märkimisväärsetele saavutustele on Euroopa ühtne turg endiselt pooleliolev töö. Hiljutised kriisid on veelgi enam esile toonud selle kaitsetuse häirete ees. Igasugune liikumisvabaduse piiramine ühtsel turul, muu hulgas marsruutidele ja maanteetranspordile seatavad tehnilised piirangud, kahjustab ELi konkurentsivõimet ja majanduskasvu, takistades aluslepingutes ette nähtud sotsiaalse turumajanduse täielikku elluviimist.

1.4. Liikmesriigid on aastaid ajutiselt piirikontrolle taaskehtestanud ([1]). Nende otsuste majanduslikku ja sotsiaalset mõju ühtsele turule ei ole aga hinnatud. Komitee on seisukohal, et Euroopa Komisjon peaks korrapäraselt esitama usaldusväärseid andmeid Schengeni alal piirikontrolli kehtestamisega otseselt seotud majandusliku ja sotsiaalse mõju kohta, muu hulgas konkurentsivõimele avalduva mõju kohta.

([1]) https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-area/temporary-reintroduction-border-control_en; https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/11934a69-6a45-4842-af94-18400fd274b7_en?filename=Full%20list%20of%20MS%20notifications_en.pdf.

1.5. Nõukogu kaotas alates 31. märtsist 2024 õhu- ja merepiiri kontrollid Bulgaaria ja Rumeenia ELi-sisestel piiridel. Sisemaismaapiiri kontroll nende liikmesriikidega püsib aga endiselt, mis põhjustab tarbetuid majanduslikke ja sotsiaalseid kulusid kogu ühtse turu jaoks.

1.6. Eri hinnangud näitavad, et Bulgaarias ja Rumeenias tegutsevad ettevõtted maksavad aastas logistikakulude suurenemise, kaupade ja seadmete tarneviivituste ning kütuse- ja sõidukijuhtide kulude kasvu tõttu miljardeid eurosid. Kõik need otsesed kulud kantakse vältimatult edasi tarbijatele kõrgemate hindade näol ning need mõjutavad töötajate füüsilist ja vaimset tervist.

1.7. Maismaapiiri kontrollil on piirijärjekorras ootavate sõidukite CO_2 heite tõttu selge keskkonnamõju. Piirikontrollid pärsivad turismi ja takistavad tööjõu vaba liikumist. Maismaapiiri kontrolliga seotud ebakindlus ja ebatõhusus pärsivad välismaiseid otseinvesteeringuid ja kahjustavad investeerimiskliimat.

1.8. Bulgaaria ja Rumeenia väljajäämisel Schengeni lepingust on poliitiline hind. Schengeni alaga ühinemist ei tohiks kasutada teatava mitteametliku tingimuslikkuse vormina peale asjaomase riigi liitumist ELiga. See lähenemisviis tekitab usaldamatust ELi institutsioonide vastu ja õhutab euroskeptilist suhtumist.

2. **Arvamuse taust**

2.1. **Euroopa ühtne turg** on märkimisväärne saavutus ja üks Euroopa integratsiooni alustalasid. See annab ELi ettevõtjatele juurdepääsu tohutule, peaaegu 450 miljoni inimesega siseturule, soodustab kaubandust, konkurentsi ja majanduskasvu ning suurendab kõigi eurooplaste jõukust ja ühtekuuluvust. Kuigi ühtne turg tähistas juba oma 30. aastapäeva, ([2]) **on see endiselt pooleliolev töö**. **Schengeni leping** on jätkuvalt **ELi ühtse turu nurgakivi.**

2.2. Hoolimata vajadusest ühtset turgu süvendada, on 60 % **praegustest teenuste osutamise tõketest** olnud viimase 20 aasta jooksul sama laadi ([3]) ning takistavad praegu üleminekut rohe- ja digimajandusele.

2.3. Hiljutised kriisid, nagu COVID-19 pandeemia ja sõda Ukrainas, on toonud esile **ühtse turu kaitsetuse häirete ees**. Selle probleemi lahendamiseks peab turg toimima edasi igal ajal, isegi ettenägematute kriiside kestel. Väga oluline on võtta kiiresti meetmeid, et võidelda häiretega, sealhulgas puudujääkidega tarneahelates ja sõltuvusega kolmandatest riikidest.

2.4. Alates 2011. aastast ([4]) ([5]) on Bulgaaria ja Rumeenia täitnud kõik Schengeni *acquis* rakendamise eeltingimused eri valdkondades ([6]). Euroopa Parlament on vastu võtnud kaheksa resolutsiooni, milles nõutakse mõlema riigi kiiret ühinemist Schengeni alaga, viimase neist 10. aprillil 2024. Samuti võttis komitee 14. detsembril 2023 vastu resolutsiooni ([7]), milles märgitakse, et Bulgaariale ja Rumeeniale ei tohiks kehtestada täiendavaid tingimusi, mis lähevad praegu kehtivatest lepingutest ja määrustest kaugemale.

([2]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52023DC0162.

([3]) BusinessEurope, „Examples of single market barriers for businesses“, 2023, https://www.businesseurope.eu/publications/examples-single-market-barriers-businesses-2023.

([4]) ELT C 380 E, 11.12.2012, lk 160.

([5]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Tugevdame Schengeni ala Bulgaaria, Rumeenia ja Horvaatia täieliku osalemisega sisepiirikontrollita alal“, COM(2022) 636 final.

([6]) Bulgaria and Romania fact-finding mission report_en.pdf; https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/634c9fb4-9860-472b-9d1b-09762a782ab4_en?filename=Report%20fact-finding%20mission%20to%20Bulgaria_en.pdf.

([7]) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee resolutsioon teemal „Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetus Rumeenia ja Bulgaaria ühinemisele Schengeni alaga“, 14. detsember 2023 (ELT C, C/2024/1563, 5.3.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/1563/oj?eliuri=eli%3AC%3A2024%3A1563%3Aoj&locale=et).

2.5. 2023. aastal otsustas nõukogu kaotada alates 31. märtsist 2024 õhu- ja merepiiri kontrollid Bulgaaria ja Rumeenia ELi-sisestel piiridel. Sisemaismaapiiril jäid kontrollid aga püsima, **ilma et oleks kindlaks määratud nende kaotamise kuupäev**.

2.6. Oma aruandes ühtse turu tuleviku kohta kutsub **Enrico Letta** ELi institutsioone üles kindlalt vastu seisma mis tahes katsetele piirata liikmesriikidevahelist liikumisvabadust, sealhulgas marsruutidele ja maanteetranspordile seatavatele tehnilistele piirangutele, ning igasugusele Schengeni lepingu peatamisele. Aruandes öeldakse selgesõnaliselt, et **Bulgaaria, Rumeenia ja teiste Schengeni riikide vahelistel maismaapiiridel kontrolli kaotamise kuupäev tuleb kindlaks määrata 2024. aastal** ([8]). Sama sõnumi edastas Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen, kui ta tutvustas Euroopa Parlamendile oma poliitilisi suuniseid järgmisele Euroopa Komisjonile aastateks 2024–2029.

3. Üldised märkused

3.1. Otsus **säilitada maismaapiirikontroll Bulgaaria ja Rumeenia ning teiste ELi liikmesriikide vahel toob kaasa märkimisväärseid kulusid** ja loob *de facto* lisatakistuse, mis ei lase ettevõtjatel ühtsest turust täit kasu saada. Tagajärjed piirkondade majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele toovad esile laiema mõju ELi ühtsusele ja stabiilsusele. Võttes aktiivseid meetmeid Bulgaaria ja Rumeenia täielikuks integreerimiseks Schengeni alasse, saab EL tugevdada oma sisemist ühtekuuluvust, suurendada oma konkurentsivõimet ning toetada Euroopa projekti aluseks olevaid vaba liikumise ja solidaarsuse aluspõhimõtteid.

3.2. Komitee märgib, et Ida-Euroopal, sealhulgas Bulgaarial ja Rumeenial, on julgeoleku ja tarneahelate seisukohast oluline roll, sealhulgas Ukrainale antava abiga seoses. Komitee on valmis neid jõupingutusi toetama ning kutsub kõiki sidusrühmi üles seadma prioriteediks selle küsimuse kiire ja tõhusa lahendamise.

3.3. Komitee märgib ka, et mõningate riikide Schengeni lepingust väljajäämise majandusmõju kohta ühtsele turule on vähe analüüse ja andmeid. On vaid üks uuring, mille tellis Euroopa Parlament 2016. aastal ja mille eesmärk oli **hinnata Schengeni alal piirikontrolli taaskehtestamise mõju**, mitte aga mõnede liikmesriikide Schengeni alast välja jätmise mõju.

3.4. Euroopa Komisjon hindab **füüsilisi kaubandustõkkeid**, ([9]) kuid see hõlmab ainult selliseid sündmusi nagu piiriblokaadid, meeleavaldused ja veokite vastu suunatud rünnakud. Maismaapiiri kontrolli mõju, sealhulgas piirikontrolli ajutise taaskehtestamise korral Schengeni liikmesriikide poolt, ei võeta arvesse.

3.5. ELi **laienemisprotsessi** kontekstis on tekkimas arutelud majandussuhetes kandidaatriikidega esinevate lünkade üle, kui võrrelda neid ELi ühtse turu liikmesuse võimalusega ([10]). Majanduslik lähenemine ELile ei ole Bulgaaria ja Rumeenia puhul ikka veel piisav ning piirikontroll mõjutab seda protsessi negatiivselt. Schengeni alaga ühinemise kasutamine teatava mitteametliku **tingimuslikkuse** vormina **peale asjaomase riigi liitumist ELiga** ([11]) tekitab usaldamatust ELi institutsioonide vastu ja õhutab **euroskeptilist suhtumist** ([12]).

([8]) https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

([9]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/barriers-trade/physical-barriers-trade_en.

([10]) „The impact on the European Union of Ukraine's potential future accession", Bruegeli aruanne, 11. aprill 2024, https://www.bruegel.org/system/files/2024-04/Report%2002.pdf.

([11]) „The impact on the European Union of Ukraine's potential future accession", Bruegeli aruanne, 11. aprill 2024, https://www.bruegel.org/system/files/2024-04/Report%2002.pdf.

([12]) Rumeenia avaliku arvamuse küsitlusest selgub, et enam kui 60 % kodanikest tunneb, et nende väljajäämine Schengeni lepingust tähendab madalamat staatust ELis. INSCOP Research, Sondaj de opinie național – aprilie 2024 Partea a V-a: Opinia românilor despre aderarea parțială la spațiul Schengen - https://www.inscop.ro/aprilie-2024-sondaj-de-opinie-inscop-research-realizat-la-comanda-news-ro-partea-a-v-a-opinia-romanilor-despre-aderarea-partiala-la-spatiul-schengen/ and https://www.inscop.ro/wp-content/uploads/2024/04/26.04.24-Sondaj-INSCOP-NEWS-Partea-a-V-a-Schengen.pdf.

4. **Konkreetsed märkused**

4.1. Bulgaaria Teaduste Akadeemia majandusuuringute instituudi üksikasjalik uuring näitab, et riigi osalisest Schengeni alaga ühinemisest tulenev **iga-aastane** keskmine negatiivne mõju Bulgaaria majandusele on üle **834 miljoni euro** ([13])**, sealhulgas otsene, kaudne ja keskkonnamõju**. See hõlmab otseseid kulusid, mis on seotud veetavate kaupade ja autokaubaveoga, ning kahju, mis tuleneb kasutamata võimalustest saada autokaubaveo sektoris alternatiivset tulu. Samuti hõlmab see kogu keskkonnamõju, mis tuleneb pikemast ooteajast piiril keskmise hinnaga ühe tonni CO_2 saaste kohta, kahju, mis tuleneb kasutamata võimalustest saada lisatulu, ning kogukahju, mis tuleneb riigieelarvesse laekumata maksudest. Rumeenia kohta puuduvad võrreldavad andmed, kuid viivitused maismaapiiridel lähevad transpordiettevõtjatele maksma hinnanguliselt ([14]) 90 miljonit eurot aastas, millele lisandub 2,32 miljardi euro väärtuses **saamata jäänud aastatulu**. Need kulud vähendavad ettevõtete ja majanduse konkurentsivõimet.

4.2. **Eri liikmesriikides kasutatakse erinevaid kaubaveoliike**, mida tuleks maismaapiirikontrolli mõju mõõtmisel arvesse võtta. Näiteks **Kreeka** on nende kolme liikmesriigi hulgas, kus **merekaubaveo osakaal on suurim** (96,4 %), samas kui **Rumeenia** kuulub nende kolme liikmesriigi hulka, kus **merekaubaveo osakaal on kõige väiksem** (16,0 %) ([15]). Samal ajal **kasvas ELi autokaubaveo maht** 2013.–2022. aastal 22 %. **Veoautod** moodustavad jätkuvalt tarneahelate selgroo, **moodustades 77 % ELi sisemaakaubaveost** (maantee-, raudtee- ja siseveetransport) ([16]).

4.3. Ungari-Rumeenia piir on oluline värav, mille kaudu pääseb ELi põhiturule Kreekat, Bulgaariat ja Rumeeniat läbivate marsruutide ja tarneahelate liiklus. Nende peamised kaubanduspartnerid on ELi riigid: kaupade import ja eksport on Rumeenia puhul vastavalt 71 % ja 72 %, Ungari puhul 69 % ja 77 % ning Bulgaaria puhul 55 % ja 63 % ([17]).

4.4. Bulgaaria ja Rumeenia ning Rumeenia ja Ungari vahelisi maismaapiire ületavate sõidu- ja veoautode ooteaja ja järjekorra pikkus muutub sõltuvalt hooajast, kuid jääb keskmiselt vähemalt 20 ja üle 200 minuti vahele, ulatudes mõnikord isegi üle 5 päeva ([18]). Kaubaveokite järjekord võib teatud maismaapiiripunktides mõnikord olla pikem kui 30 km. Pikad järjekorrad piiril võivad põhjustada kiiresti riknevate kaupade riknemist (mis mõjutab negatiivselt põllumajandus- ja toidusektorit), põhjustades nii eksportijatele kui ka importijatele rahalist kahju. Lisaks kuludele, mis on seotud veoautode pika ooteajaga piiril, teatatakse ka taristuprojektide elluviimisega seotud kuludest ja kahjudest, kuna vajalikke seadmeid ei ole võimalik õigeaegselt transportida. See mõjutab negatiivselt ka e-kaubanduse kasvu, sest hoolimata sellest, et kauplemine võib toimuda internetis, toimuvad tarned traditsioonilisel viisil.

4.5. Üksikasjalikud uuringud näitavad, et Bulgaarias ja Rumeenias tegutsevad transpordiettevõtjad seisavad piiril esinevate viivituste tõttu silmitsi lisakuludega vahemikus 5–20 % ([19]). See hõlmab kütusekulusid, juhtide palku ja sõidukite hooldust. Need kulud kantakse lõppkokkuvõttes üle tarbijatele, põhjustades kaupade kõrgemaid hindu ([20]). Bulgaarial ulatub kaubaveoga seotud kahju 432 miljoni euroni, mis potentsiaalse mõju arvessevõtmisel suureneb 711 miljoni euroni. Rumeenial on see Rumeenia maanteeveoettevõtjate liidu (UNTRR) hinnangute kohaselt üle 2,5 miljardi euro.

([13]) Bobeva, D., Nestorov, N., Pavlov, A., Stoilov, S. (2024), „Evaluation of the Economic Impact of a Country`s Accession to the Schengen Area – the Case of Bulgaria“, Economic Thought Journal, 69 (2), lk 139–163. https://doi.org/10.56497/etj2469201.

([14]) https://www.iru.org/resources/iru-library/call-address-excessive-truck-waiting-times-internal-and-external-eu-borders.

([15]) Eurostat, (tran_hv_ms_frmod).

([16]) https://www.iru.org/news-resources/newsroom/who-driving-what-and-where-eu-road-freight-trends.

([17]) „WTO Trade Profiles 2023“, https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/trade_profiles23_e.htm.

([18]) Teave Bulgaaria riikliku transpordikoja ning Rumeenia ja Bulgaaria siseministeeriumidelt.

([19]) UNTRRi uuring, „Road Transport Market in Romania, 2018–2030“, aprill 2024, https://piata-transporturilor.ro/?page_id=160.

([20]) Rahvusvaheline Maanteetranspordi Liit, jaanuar 2024: „See läks transpordiettevõtjatele otseselt maksma 90 miljonit eurot, millele lisandub 2,32 miljardi euro väärtuses saamata jäänud aastatulu.“ - https://www.iru.org/resources/iru-library/call-address-excessive-truck-waiting-times-internal-and-external-eu-borders.

4.6. Jätkuval piirikontrollil on **negatiivne keskkonnamõju** CO_2 heite tõttu, mida tekitavad sõidukid, mis ootavad piiri ületamist ja mille mootorid jäetakse piiriületuse menetlemise ajaks tööle. Konservatiivsete eelduste ja hinnangute ([21]) kohaselt on Ungari-Rumeenia, Rumeenia-Bulgaaria ja Bulgaaria-Kreeka piiril veel kehtivast piirikontrollist tulenev heide üle 46 000 tonni CO_2 aastas. See on samaväärne ligikaudu 28 000 ELi kodumajapidamise elektritarbimisest tuleneva aastase heitkogusega ([22]).

4.7. Maismaapiiri kontrolliga seotud ebakindlus ja ebatõhusus pärsivad välismaiseid otseinvesteeringuid ja **kahjustavad investeerimiskliimat**. Investorid otsivad stabiilset ja prognoositavat keskkonda ning tajutav viivituste ja suurenenud tegevuskulude oht suunab investeeringud sageli ümber teistesse Schengeni riikidesse. See nähtus süvendab majanduslikke erinevusi Ida- ja Lääne-Euroopa riikide vahel.

4.8. Euroopa Parlamendi 2016. aastal korraldatud uuringu ([23]) kohaselt võib Schengeni alasse mittekuulumine mõjutada turu ootusi nende riikide staatuse suhtes ELis ja euroalal (kuigi Bulgaaria ja Rumeenia ei ole veel eurot kasutusele võtnud). See on **poliitiline signaal, et riik ei kuulu ELi nn tuumikusse**, ning see võib mõjutada riigivõlakirjade tootlust, finantsvarade hinda ning ettevõtete ja kodumajapidamiste intressimäärasid, samuti võib see avaldada negatiivset mõju reaalmajandusele.

4.9. Pikad ooteajad maismaapiiridel võivad oluliselt rikkuda **inimõigusi** ja süvendada ebavõrdsust. Inimesed võivad seista silmitsi põhjendamatute viivituste, stressi ja terviseriskidega, olenemata nende kodakondsusest või olukorrast. Sellised tõkked takistavad inimeste vaba liikumist, mõjutades kaubandust, haridust ja perekondade taasühinemist, ning neil on märkimisväärne mõju töötajate, eelkõige sõidukijuhtide vaimsele ja füüsilisele tervisele. Tõhusate piirihaldussüsteemide rakendamine ja võrdõiguslikkuse põhimõtte järgimine on väga olulised selleks, et tagada nende põhiõiguste kaitse ning kõigi inimeste väärikas ja lugupidav kohtlemine, olenemata nende taustast.

4.10. Pikaajaline piirikontroll Bulgaaria ja Rumeenia ning Schengeni ala naaberriikide (nagu Kreeka ja Ungari) vahel tekitab reisijatele märkimisväärset ajalist survet ja mõjutab negatiivselt bussitranspordisektorit ([24]). See **pärsib turismi**, mis on mõlema riigi jaoks elutähtis sektor, ELi majandust ja piirkondlikku arengut. Bulgaaria Teaduste Akadeemia majandusuuringute instituudi uuringud näitavad, et ainuüksi Bulgaarial jääb turismituluna saamata üle 62 miljoni euro aastas.

4.11. Schengeni lepingust väljajäämine takistab **tööjõu vaba liikumist**, piirates Bulgaariast ja Rumeeniast pärit töötajate võimalusi otsida tööd oma naabruses asuvates ELi liikmesriikides. See piirang mõjutab ehitus-, põllumajandus- ja teenindussektorit, mis sõltuvad suurel määral hooajatöötajatest ja ajutistest töötajatest ([25]).

4.12. ELi-sisese piiriülese liikuvusega seotud tööhõive, ettevõtluse ja kutsealaste võimaluste kohta on vähe statistilisi andmeid, mille abil hinnata maismaapiiri kontrolli mõju Bulgaariale, Rumeeniale, Ungarile ja Kreekale. Negatiivset mõju võib siiski eeldada, **sest transpordivõimaluste kättesaadavus mõjutab töötajate liikuvust**.

4.13. Tööjõu suuremat liikuvust seostatakse suurema tootlikkuse ja majandustoodanguga. Rumeeniast ja Bulgaariast pärit liikuvate tööeas (20–64-aastased) kodanike hulk, ([26]) väljendatuna protsendina nende koduriigi elanikkonnast, kasvab jätkuvalt (Rumeenia: 11,5 %-lt 2010. aastal 18,6 %-ni 2020. aastal, mis on ELi kõrgeim näitaja. Bulgaaria: 6 %-lt 2010. aastal 10,3 %-ni 2020. aastal, mis on ELis suuruselt neljas näitaja). Maismaapiirikontrolli kaotamine teeb transpordivõimalused paremini kättesaadavaks ja parandab **tööjõu piiriülese liikuvuse võimalusi**, parandades seeläbi ka tootlikkuse ja majandustoodangu suurendamise võimalusi asjaomastes piiriülestes piirkondades.

([21]) „The Unnecessary Burden“, KPMG uuring, märts 2023, https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ro/pdf/2023/Schengen_border_CO2-emissions-impact.pdf.

([22]) Oma arvutused, Eurostati andmed: lfst_hhnhtych ning „EU energy in figures. Statistical pocketbook 2023“.

([23]) „The cost of non-Schengen – impact of border controls within Schengen area on the single market“, mai 2016, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578974/IPOL_STU(2016)578974_EN.pdf.

([24]) Organiseeritud turismireise tehakse peamiselt bussiga.

([25]) Tööjõu liikuvusel on keeruline dünaamika. Lisaks Schengeni liikmesusele mõjutavad seda keelebarjäärid, töökohtade kättesaadavus ja sotsiaalne integratsioon. Kuigi Schengeni alaga liitumine suurendab tõenäoliselt tööjõu liikuvust, on Schengeni lepingust väljajäämisest tuleneva konkreetse protsendilise vähenemise väljaselgitamiseks vaja sihipärasemaid uuringuid.

([26]) Eurostat (lfst_lmbpcita ja demo_pjangroup).

4.14. Paradoksaalsel kombel suurendab Bulgaaria ja Rumeenia osaline vastuvõtmine Schengeni alasse **julgeoleku-probleeme**, mitte ei tõhusta ELi julgeolekut. Välispiiride tõhus haldamine on ühine ülesanne ning nende riikide integreerimine Schengeni alasse võiks tugevdada üldisi julgeolekumeetmeid tõhustatud koostöö ja ressursside jagamise kaudu. Lisaks võiks Bulgaaria ja Rumeenia, Bulgaaria ja Kreeka ning Rumeenia ja Ungari vahelise piirijulgeoleku taristu ülalpidamise ja hooldusega seonduvad kulutused, sealhulgas politseijõududega seotud kulud, ümber suunata ELi välispiiri tugevdamisse.

Brüssel, 4. detsember 2024

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Oliver RÖPKE